

imod disse forslag, mere fordi man ikke kan få sig selv til at stemme for nogle miljøforslag, endda nogle gode miljøforslag, når de er fremsat af VKZ og Dansk Folkeparti.

Det er ærgerligt, at vi kommer ud i den debat, og jeg vil håbe, at også dette forslag vil få en god behandling, når det kommer i Miljø- og Planlægningsudvalget, og at man her vil se på det med de positive briller.

Og så vil jeg sige, at man skal lidt væk fra denne given op-holdning. Hvor var dansk miljøpolitik, hvis vi altid havde givet lidt op og sagt, at vi ikke kan finde ud af det, og det er ikke muligt, det lader sig ikke gøre, vi har ingen specialister? Det er jo her, Folketingets politikere skal gå ind og stille krav, sætte dagsordenen og sige, hvad de ønsker sig af det.

Derfor vil jeg meget opfordre til at lade være med at falde hen til, at det alligevel ikke nytter noget og vi ikke kan klare os. Det kan vi selvfølgelig. Når man kan gøre det i Holland, kan vi også gøre det herhjemme. Vi har eksperter og dygtige folk, og de kan da sagtens gå ind og lave det.

Til hr. Steen Gade skal jeg blot sige, at man kunne da godt forestille sig, at man skulle have uddybet det her. Det har vi nu lært, at det skal man ikke gøre, for vi har nemmere ved at få nogen med, hvis vi ikke lægger os for fast fra starten. Der er også det at sige til det, at som miljøminister har man alle specialister og alt, hvad der ellers er til rådighed, til at man selvfølgelig kan gå ind og lave et lovforslag.

Vi håber og tror på en positiv behandling i udvalget til gavn for miljøet. Jeg synes i grunden, der var så mange positive meldinger, så hvis man virkelig mener det alvorligt, skulle det være muligt.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 25:

Forslag til folketingsbeslutning om revision af direktiv 90/220/EØF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.

(Fremsat 21/10 97).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til forslagsstillerne for, at de er kommet frem med dette beslutningsforslag. Jeg skal senere vende tilbage til nogle af de bekymringer, vi har over forslaget og det tidspunkt, som man vil lægge sig fast på, men inden jeg kommer med disse kritiske bemærkninger, vil jeg gerne sige, at vi i det væsentlige er enige i sigtet og i en række af de konkrete retningslinjer, som forslaget angiver.

For knap et år siden havde vi genteknologi på dagsordenen på foranledning, jeg tror det var af Enhedslisten. Man ønskede en redegørelse for regeringens strategi for at standse gensplejsede landbrugsprodukters indtog i Danmark og at få at vide, hvordan den økologiske produktion kunne holdes fri for gensplejsede produkter.

Folketinget opfordrede dengang regeringen til at arbejde for, at de statslige økologiske regler med tilhørende kontrolmærkning kom til at sikre, at den økologiske produktion blev fri for gensplejsede produkter i alle produktionsled.

Under den debat drøftede vi en mærkning af genmodificerede produkter. Jeg oplyste, at Kommissionen ville komme med et forslag til mærkning lig den, vi har i Danmark, eller lig den, som vi i Danmark længe har arbejdet for. Jeg kan oplyse Folketinget om, at de gamle regler i direktivet om mærkning i sommer blev erstattet af nye og bedre regler. Nu er det obligatorisk, at alle genetisk modificerede organismer, som udsættes i miljøet, bliver mærket.

Jeg udtrykte dengang ved debattens afslutning glæde over, at vi trods velmotiverede stærke holdningstilkendegivelser og et meget vanskeligt sagsområde kunne nå til enighed her i Folketinget. Jeg synes, det vidner om, at vi har en vilje til at tage fornuftige beslutninger, og jeg

synes også, at vi i december havde en debat, der var god og udbytterig.

Jeg vil godt endnu en gang henlede Folketingets opmærksomhed på, at genteknologi er en vanskelig sag præget af stærke, følelsesprægede holdninger. Ofte ser vi, at befolkningen står helt uforstående over for mulighederne i denne teknologi, og bekymringen kan ikke undre, for genteknologi rummer store perspektiver, både positive og negative.

Alligevel udnytter vi allerede i dag teknologien positivt inden for industriområdet, og landbruget har meldt ud, at anvendelsen af nye produkter skal komme an på kritiske vurderinger, som tager hensyn til bl.a. miljø, sundhed, produktionsforhold, økonomi og etik. Overordnet betragter landbruget genteknologien som en værdifuld teknologi, der kan give dem og forbrugerne bedre og mere miljøvenlige produkter.

Jeg vil også gerne minde om, at vi her i Danmark har valgt en meget kritisk linje. I stedet for at sige nej til teknologien har vi underkastet den betydelige krav ud fra et rigtigt princip om et højt beskyttelsesniveau, en holdning, som ikke bare den nuværende regering har, men en holdning, der deles af et meget bredt flertal her i Folketinget.

Jeg synes også, at vi i Danmark arbejder for et højt beskyttelsesniveau og for demokratiske beslutningsprocesser. Sidstnævnte blev eksemplificeret ved den genetisk modificerede majs, hvor, som man ved, Østrig og Luxembourg har anvendt sikkerhedsklausulen og forbudt markedsføring af majsene på deres område. Kommissionen har vurderet det to landes begrundelser for at nedlægge forbud. Resultatet heraf er endt med, at Kommissionen har lavet et forslag, hvor de to lande pålægges at ophæve forbudene. Afstemning om dette forslag var planlagt til den 5. november i år.

Inden dette tidspunkt opfordrede jeg sammen med min svenske kollega Kommissionen til at stille sagen i bero. Vi ville hermed få lejlighed til at belyse de forskellige problemer, som indsigelserne fra Østrig og Luxembourg havde rejst. Det drejer sig bl.a. om, at der f.eks. i befolkningen i de to lande er stor generel usikkerhed om perspektiverne og konsekvenserne af den hurtige udvikling inden for genteknologi.

Ved samme lejlighed opfordrede jeg mine kolleger i resten af Fællesskabet til at unklade at

stemme for hermed at hindre vedtagelsen af Kommissionens forslag.

Resultatet af disse anstrengelser blev, at Kommissionen sagde ja til Danmarks ønske og udskød afgørelsen. Jeg tror, at vi med rette kan være stolte af resultatet af denne strategi. Den førte til det resultat, som jeg også havde håbet, den ville føre til, og det gør nu, at vi kan føre diskussionen i selve Rådet på et langt mere afslappet grundlag.

Må jeg i øvrigt, da det jo her drejer sig om en pesticidresistent afgrøde, minde om det principielle synspunkt, som jeg har givet udtryk for over for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, at vi i regeringen er skeptiske over for den retning, som genteknologien har taget, når det drejer sig om udvikling af pesticidresistente afgrøder. Vi mener ikke, at det er en rigtig vej at bevæge sig. Det spørgsmål vil vi selvfølgelig rejse undervejs i diskussionen om et kommende direktiv.

Samtlige markedsføringssager forelægges Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg og Folketingets Europaudvalg, inden der træffes beslutninger. Sagerne har affødt mange spørgsmål og har også givet anledning til mange samråd. I den forbindelse har jeg udtrykt min utilfredshed med dele af det gældende direktiv. Jeg har også sagt, at Danmark bør arbejde for en mere helhedsorienteret risikovurdering, som bl.a. inddrager langtidseffekter og sekundære effekter af genetisk modificerede organismer samt en præcisering af mærkningsreglerne.

Den nugældende komitéprocedure bør naturligvis ændres til en procedure, hvor afgørelser i Rådet træffes efter mere demokratiske principper, end proceduren i 3 A tillader. Og jeg fornemmer ikke, at regering og Folketing er så langt fra hinanden med hensyn til, hvordan vi kan forbedre det her direktiv.

Kommissionen har lovet, at vi inden udgangen af dette år vil få et udkast til revision af direktivet. Derfor forventer jeg, at et forslag inden for meget nær fremtid vil blive oversendt til Rådet. Når Rådet har sendt forslaget til medlemsstaterne, vil jeg orientere Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg og Folketingets Europaudvalg med et grundnotat. Det vil finde sted i overensstemmelse med de procedureregler, vi i øvrigt kender, og derved vil Folketinget jo blive inddraget tidligt i beslutningsprocessen.

På den baggrund må jeg advare imod en folketingsbeslutning om den danske holdning til revision af direktivet på et tidspunkt, hvor vi

ikke kender Kommissionens forslag. Jeg tror, det er klogt, at vi tager debatten her i dag, følger tingene meget kritisk, giver udtryk for vores holdninger, men at vi afventer, inden vi lægger os endelig fast, det forslag, vi får måske endda i løbet af få uger.

Forslaget her ligger jo også til behandling i udvalg, så der behøver ikke komme nogen konflikt på det punkt.

Vi vil så imødekommende, som det overhovedet er mig muligt, afvise det forslag, der er stillet.

Martin Glerup (S):

Genteknologien er for mange en vanskelig sag præget af følelser og usikkerhed, og det er jo ingen overdrivelse at sige, at der i befolkningen er en udpræget skepsis over for gensplejede produkter. Vi har jo også på forskellig vis her i Folketinget haft stærke holdningsprægede diskussioner, når det har drejet sig om genteknologi. Jeg mener, at der er tale om en sund skepsis, som er nødvendig, når man står over for noget nyt og ukendt og epokegørende, som genteknologien jo er.

Der er ingen tvivl om, at der både er fordele og ulemper ved genteknologien. Den har jo allerede betydet store fremskridt inden for forskning, medicin og den bioteknologiske industri, og også i landbruget er der store forhåbninger til teknologien, idet man jo også kan bruge den til at gøre planter mere modstandsdygtige over for forskellige plantesygdomme og få dem til at give bedre udbytte på en måde, hvor man fjerner behovet for brug af sprøjtemidler.

Men genteknologi rummer også risici for miljø og sundhed, og spørgsmålet er jo, når vi frigiver de kræfter, om vi så frigiver noget, vi ikke kan styre. Det er jo det, som vi hele tiden må have i bagehovedet og må overveje. Vi kan så selvfølgelig ud fra den argumentation vælge at sige nej tak, og at vi ikke vil leve med den risiko, men det mener jeg ikke er holdbart, da genteknologien rummer store muligheder.

Derfor er Socialdemokratiet fuldtud tilhænger af den kritiske linje, som deles bredt af partierne her i Folketinget, og jeg mener også, at vi skal stille betydelige krav til teknologien. Vi må gå forsigtigt frem, så enhver tvivl kommer miljøet til gode. Der skal ikke tillades udsætning eller godkendelse af et gensplejset produkt, hvis der er risiko for miljø og sundhed. Derfor kræver vi et højt beskyttelsesniveau.

Det nuværende direktiv om udsætning af genetisk modificerede organismer er på flere måder utilfredsstillende. Der bør indføres en forbedret risikovurdering, som inddrager langtidseffekterne og de sekundære effekter. Mærkningsreglerne skal, som miljøministeren sagde, præciseres. Det er afgørende, at vi har en god mærkning på området, sådan at forbrugerne har et reelt valg, og de områder bør Danmark arbejde for, og samtidig mener jeg også, at vi skal styrke de demokratiske principper, sådan at teknologidebatten trænger ud over eksperternes og politikernes kredse.

Kommissionen har stillet i udsigt, at man inden udgangen af 1997 vil komme med et udkast til revision af direktivet om genmodificerede organismer.

Socialdemokratiet er af den opfattelse, at en vedtagelse af det beslutningsforslag, som miljøministeren jo gav sin meget venlige afvisning, kan hæmme de danske muligheder i de kommende forhandlinger. Det vil ikke være en fordel. Det er vigtigt, at vi står så stærkt som muligt i forhandlingerne, sådan at vi får rettet op på direktivet de steder, hvor kravene ikke er strenge nok.

Socialdemokratiet har sympati for størstedelen af forslaget indhold, men vi mener, at det vil være dumt at fastlåse vores forhandlingsposition på forhånd, når vi befinder os så tæt på Kommissionens og derefter Rådets udspil.

På den baggrund kan vi ikke tilslutte os beslutningsforslaget.

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil gerne sige, at jeg oplever beslutningsforslaget her lidt teknisk og vil derfor holde mig til nogle mere overordnede betragtninger. Men jeg synes, at der er en række positive ting i forslaget, og jeg skal tage dem punktvis.

Pkt. 1 om komitéproceduren: Vi synes, at det er en god idé, at den ændres. Det er efter vores opfattelse en fordel, at Rådet får større mulighed. Så det synes vi er en positiv ting her.

Pkt. 2: Her synes vi nok, at det er lidt som at sælge elastik i metermål. Socioøkonomiske forhold kræver i hvert fald noget af en konkretisering, før vi ved, hvor vi er henne på det område.

Pkt. 3 om en afvejning af forholdet mellem miljøaspekter og det indre marked: Det er jo vigtigt, at det indre marked fungerer, så det er i hvert fald et af de punkter, der trænger til noget behandling.

Pkt. 4 om offentligheden: Jeg synes egentlig, at vi har en meget høj grad af offentlighed i den danske behandling, og vi må også sige, at der også er offentlighed omkring det, der kommer fra EU. Jeg synes ikke, at det er vores opgave at blande os i, hvordan de enkelte lande behandler forslagene.

Om de langsigtede miljøkonsekvenser i pkt. 5: Der skal selvfølgelig være en vurdering af de langsigtede miljøkonsekvenser, men jeg mener også, at det er noget af det, man tager hensyn til. Når man har diskuteret de langsigtede konsekvenser for f.eks. foderroen, har man jo i hvert fald været inde og kigge på pesticidforbruget og set, at det blev halveret over en 20-årig periode. Og man kan sige, at dér forholder man sig i hvert fald til de langsigtede konsekvenser.

Pkt. 6 om mærkning: Det er jo hjerteblod for Venstre, at vi får mærket vores varer ordentligt og tydeligt, så forbrugeren har et reelt valg.

Med hensyn til pkt. 7 om de nødvendige ressourcer: Det er jo lidt en floskel, for hvornår har vi ressourcer nok?

Men alt i alt synes vi, der er en række positive ting i forslaget, men det trænger unægtelig til en god udvalgsbehandling.

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Det Konservative Folkeparti er fuldt opmærksomme på de muligheder, der er i genteknologien, og er gennemgående meget positive.

Men der er også en række skrækkesejler, som vi gerne havde været foruden. Derfor tilslutter vi os helt den politik, som er gængs i Danmark, nemlig at vi sørger for at være meget forsigtige, og vi er meget kritiske over for, hvad der kommer. Den linje skal vi køre videre med.

Vi har også noteret os, at det første, vi er blevet budt på om resistens, navnlig er pesticidresistens. Vi håber, at det er første trin, og at vi i stedet kommer over til det, der hedder sygdomsresistens, så vi ikke får den lidt forføjlede debat, vi har haft mange gange på det genteknologiske område.

SF skal have tak for forslaget. Det er kommet i god tid, måske lidt for god tid. Vi vil gerne se, hvad Kommissionen spiller ud med, så det er ikke en konservativ støtte til, at vi vedtager forslaget her og nu, men jeg synes, at der er grund til at rose en række elementer i forslaget.

I pkt. 1 vil man ændre komitéproceduren fra en 3 A- til en 3 B-procedure. Det er noget, vi er positive over for. Det har vi generelt som politik

i Det Konservative Folkeparti. Vi er med på den del.

Når vi kommer til pkt. 2, kan det være sværere at overskue. Jeg bliver lidt skeptisk og får lidt mindelser om det gamle Rusland eller Sovjetunionen, som det hed dengang, når der i bemærkningerne til forslaget står: »Det skal imidlertid være muligt at afvise en markedsføringsansøgning, alene fordi den ikke opfylder et samfundsmæssigt behov . . .«.

Jeg kan huske i sin tid, da nogle af os gerne ville have bibler ind i Sovjetunionen og have dem til at trykke nogle bibler derovre, at så lavede man en tilsvarende analyse, der viste, at der var mere behov for skolebøger, og derfor ville man ikke afsætte ressourcer til det. Det var så magthavernes behov, der blev afgørende.

Derfor lægger den formulering, der er her, op til hvad som helst og er derfor ikke rigtig noget, vi kan overskue. Jeg vil anbefale, at man præciserer, konkretiserer tingene, hvis man skal videre ad den vej. Vi skal passe på, at der ikke bliver tale om lidt diktaturagtige tilstande på det her område, der kan forhindre nogle produktudviklinger, vi kan have stor interesse i.

Hvis vi ser på pkt. 4 om offentlighed, så er det jo egentlig bemærkelsesværdigt, at man i et europæisk parlament overhovedet kan komme med sådan et forslag. Var det for 30 år siden, havde man sagt, at det var indblanding i et andet lands indre anliggender. Det viser noget om, hvor meget EU nu hænger sammen på det miljøpolitiske område. Det Konservative Folkeparti er jo generelt tilhænger af åbenhed, som vi har debatteret tidligere i dag. Hvorfor skal vi være de eneste, der går ind for åbenhed? Når vi får nogle flere europæiske godkendelsesordninger, må vi også være interesseret i, at den åbenhed kommer til at omfatte andre. Selv om jeg kan se, at det kan være svært at få lovgivet om det i det danske parlament, så er det noget, vi skal tage med i direktiverne. Det er vi enige i.

Pkt. 5 er meget diffust. Det er ikke rigtig til at overskue, præcis hvad der menes med forslaget, og det kræver en konkretisering, for at vi kan være med på det.

Pkt. 6 drejer sig om spørgsmålet om mærkning. Det er vi helt enige i, og jeg kan forstå, at der er konkretiseringer på vej på foderstofområdet, som vil blive vedtaget. Det er vi tilfredse med, men der kommer jo altid et problem med, hvor langt tilbage mærkningen skal gå. Skal mælken fra den ko, der engang for nogle år tilbage fik noget gensplejset foder, også mærkes?

Vi er nok ikke så nidkære, at alt, der har set bare skyggen af en gensplejset organisme, skal mærkes. Men det er svært at sætte det snit, og det er vi fuldt opmærksomme på.

Med hensyn til det sidste punkt har vi nok en lidt mere large holdning, end forslagsstillerne giver udtryk for. Vi mener, at vi skal passe på med at lade Folketinget overtage de administrative opgaver, selv om vi selvfølgelig heller ikke ønsker, at de egentlige politiske afgørelser skal foretages af embedsmænd. De skal foretages af politikere.

Så alt i alt har jeg fuld forståelse for, at SF er kommet med forslaget på baggrund af det, vi har oplevet, navnlig når en 14-1-afstemning giver den ene ret. Men jeg tror, at vi står os ved at lade det indgå i den debat, som kommer, når ministeren i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg forelægger det direktiv, som Kommissionen spiller ud med.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Forsinkelsen skyldes, at jeg troede, at det var Fremskridtspartiets ordfører, der skulle op før mig, men det er måske fremtiden, man begynder at øve sig i.

Så til forslaget. Jeg vil sige, at de dele af forslaget, som vi betragter som en tilbagerulning af EU's magt og i retningen af en miljøgaranti, støtter vi selvfølgelig. Vi ønsker, at den kan opfyldes, og vores mål er, at det alene er nationale vurderinger, der skal lægges til grund for, om vi herhjemme ønsker at udsætte eller markedsføre genmodificerede planter.

Vores holdning til de genmodificerede planter er, at de ikke skal udsættes, og at de ikke skal markedsføres, fordi der ikke er behov for dem. Derfor kunne man sige, at sådan en grundlæggende behovsvurdering, som nævnes i forslaget under punkt 2, mener vi sådan set at man burde foretage. Man burde også følge befolkningens ønsker. Derved ville man også undgå at skabe problemer for en senere økologisk omlægning ved, at der er genmodificerede frø i frøbanken, som spirer op og blander sig med de fremtidige afgrøder og faktisk gør det næsten umuligt at gennemføre en ordentlig landbrugsdrift. Vi mener, at det i sig selv skulle være nok til at afvise gensplejsede produkter.

Men vi støtter som bekendt også ethvert skridt i den rigtige retning, og jeg vil gerne spørge forslagsstillerne, om hvad der menes med en behovsvurdering. Er forslagsstillerne

enige i, at vi ikke har behov for gensplejsede planter i dansk landbrug, eller er der her lagt op til, at forslagsstillerne mener, at der er brug for dem, og at forslaget så skal åbne op for, at forslagsstillerne også kunne være med til at godkende nogle gensplejsede planter til udsætning på et tidspunkt?

Jeg har også et spørgsmål med hensyn til mærkning: I bemærkningerne til forslaget skriver forslagsstillerne, at mærkningen ikke kun skal omfatte frøparkerne men også de produkter, landmændene videresælger, og at kravet om separation bør indgå i mærkningsreglerne.

Jeg vil gerne spørge, om det indbefatter, at også kødet, der er fremkommet ved, at dyrene har fået foder med genmodificerede planter, også skal mærkes. Vores miljøminister sagde efter min opfattelse fejlagtigt, at der nu var sket en væsentlig forbedring af mærkningsordningerne i EU. Det er der jo ikke, forstået på den måde, at hovedparten, langt, langt hovedparten, måske 90 pct. eller mere, af de produkter, der har været i forbindelse med genmodificerede planter, jo netop er kød, og det kan ikke mærkes ifølge EU-reglerne. Det er helt afgørende for os, at man får det mærket, og jeg vil så gerne spørge, om det er det, der ligger i forslaget.

Ellers vil jeg sige med hensyn til offentlig-hedshøringer i andre lande, at det mener vi stort set er op til de andre lande at gøre. Det, vi gerne vil have her, er, at EU har så lidt magt som overhovedet muligt over godkendelsen af de enkelte landes brug af gensplejsede organismer.

Og jeg vil da gerne sige, at komitéproceduren er det mest groteske udtryk for EU's supermagt, kan man sige. Med majsens eksempel kan vi se, at selv når langt, langt hovedparten af landene ikke ønsker det, så kan nogle komitéprocedurer sætte det politiske ønske ud af kraft. Det synes jeg er helt uacceptabelt. Derfor er det en vigtig ting at få ændret komitéproceduren og få den nedlagt, det er vi helt enige i, så vi vil kunne støtte de dele af forslaget.

Og så kunne jeg altså godt tænke mig at høre en kommentar til, om mærkningen også indebærer, at kødet skal mærkes, for det er aldrig før blevet fremført af nogen dansk regering over for EU, at kødet fra de dyr, der har fået foder af gensplejsede organismer, skal mærkes. Det synes vi er vigtigt.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Genteknologien er en meget forjættende teknologi, der kan revolutionere både den måde, vi behandler sygdom på, og den måde, vi producerer på. Der er ingen tvivl om, at den, der får overtaget inden for den genteknologiske udvikling, vil komme til at stå meget stærkt i den globale konkurrence. Derfor er Det Radikale Venstre indstillet på, at vi skal give gode rammevilkår for genteknologien herhjemme, sådan som det også kommer til udtryk i de forskningsprogrammer, regeringen har iværksat.

Men en teknologi, der manipulerer med generne, og som er i stand til at skabe helt nye og ukendte organismer, som uigenkaldeligt kan etablere sig i det menneskelige og naturlige miljø, er også en potentielt meget farlig teknologi. Derfor er udsætningsdirektivet af den allerstørste betydning, ikke bare fordi det sikrer fælles regler og dermed fri og fair konkurrence mellem de europæiske lande, men endnu mere fordi det fastlægger det beskyttelsesniveau, vi og miljøet skal leve under.

Desuden bestemmer direktivet de procedurer, der skal følges i forbindelse med godkendelser, herunder befolkningens muligheder for at følge med i afgørelserne, ligesom det fastlægger omfanget af den oplysning, forbrugerne kan gøre krav på.

Det Radikale Venstre går ind for en fælles regulering af det genteknologiske område. Vi ser naturligvis helst, at det fælles beskyttelsesniveau kommer til at ligge meget højt, så der ikke er behov for at indføre særlige nationale bestemmelser. Det er i al fald vores ambition i forbindelse med revisionen af direktivet. Men det er klart, at hvis der ikke kan skabes fælles fodslag om det nødvendige, så er det ønskeligt, at vi i Danmark har mulighed for at sikre det beskyttelsesniveau, vi finder nødvendigt.

I Det Radikale Venstre går vi ind for fri forskning, men når det kommer til udsætning i naturen og især markedsføring af GMO'er vil vi kræve et meget højt beskyttelsesniveau, baseret på forsigtighedsprincippet. Spørgsmålet er, om det eksisterende direktiv i tilstrækkelig grad tilgodeser de krav.

Vi har vores tvivl, først og fremmest fordi direktivet ikke har forhindret, at der gives tilladelse til at markedsføre planter, der ved hjælp af genmanipulation er gjort modstandsdygtig over for sprøjtegifte, og for det andet fordi direktivet ikke har magtet at forhindre markedsføring af planter med antibiotikaresistente

markørgener. Jeg er i den sammenhæng meget tilfreds med den melding, der kom fra miljøministeren om, at den danske regering vil arbejde for, at vi i forbindelse med revisionen af direktivet forsøger at forhindre, at gensplejnings-teknologien anvendes til at gøre planterne resistente over for sprøjtegifte.

For os at se bliver forsigtighedsprincippet alt for ofte tilsidesat, fordi der mangler et skudsikkert videnskabeligt bevis på en given risiko. Derfor kan man også diskutere, om det er tilstrækkeligt at henstille eller indskærpe, at forsigtighedsprincippet bliver taget alvorligt, eller om vi – som forslagsstillerne lægger op til – skal føje nogle flere vurderingskriterier til på bilagene. Det lyder jo meget besnærende at stille krav om, at der skal være et samfundsmæssigt behov for en GMO, i stedet for som i dag, hvor det udelukkende er industriens behov for indtjening, der styrer produktudviklingen.

Jeg har ikke en løsning på problemet, men jeg er grundlæggende enig med forslagsstillerne i, at direktivet skal være udformet, så det bliver muligt også at træffe politiske valg baseret på andet end naturvidenskabelig ekspertise. Der er altså andre værdier her i tilværelsen end grænseværdier, men disse samfundsmæssige værdier er i dag fuldstændig forvist fra beslutningsprocessen. Og det er selvfølgelig et spørgsmål, som vi må prøve at tage op.

Som direktivet er udformet i dag, kan vi gang på gang risikere at støde på argumentet: Jamen naturvidenskaben, mine eksperter, har sagt god for den, og derfor kan jeg ikke afvise den, hvor gerne jeg end ville. Det er helt uholdbart i et demokrati, hvor det må være meningen, at naturvidenskabens eksperter skal være rådgivende og ikke suveræne.

Demokrati og åbenhed er en helt afgørende forudsætning for den folkelige tilslutning til EU, men også her kniber det, sådan som direktivet er udformet i dag. Først og fremmest er der jo den helt groteske komité 3A-procedure, der betyder, at Kommissionen kan gennemtrumfe en godkendelse af en GMO, selv om 14 ud af 15 landes ministre er imod.

Med hensyn til åbenhed er jeg enig med ministeren i, at beslutningsprocessen herhjemme er meget gennemsigtig for offentligheden; men sagen er jo, at godkendelse i et andet EU-land er ensbetydende med godkendelse i hele EU. Altså gælder godkendelser, der i andre lande er givet bag lukkede døre, uden at offentligheden har haft mulighed for at reagere, også i

Danmark. Jeg er ret overbevist om, at franskmændene – hvis de var blevet spurgt – havde reageret på samme måde som stort set alle andre europæiske borgere, der er blevet præsenteret for den genmanipulerede majs.

Endelig er der det problem, at komittemøderne i EU er lukkede for offentligheden.

Hvad angår forbrugeroplysning, mener vi, at forbrugerne skal have mulighed for at vælge gensplejsning fra. Det betyder, at vi går ind for mærkning helt frem til forbrugeren. F.eks. er det ikke nok at mærke de gensplejsede frø, landmanden sår på marken; produkter, der stammer fra husdyr fodret med gensplejsede afgrøder, skulle også gerne mærkes.

Jeg er altså meget enig med forslagsstillerne i indkredsningen af de fejl og mangler, direktivet lider under, men vi føler os ikke overbevist om, at alle de foreslåede løsninger er de mest hensigtsmæssige. Desuden vil vi ikke risikere, at vi kommer i samme situation som den, vi oplevede forleden, da fødevarerministeren var nede og forhandle fiskekvoter m.v., og hvor han var udstyret med et så stramt mandat, at han ikke kunne gå ind i forhandlingerne, da det blev nødvendigt. Derfor må vi afvise forslaget.

Tom Behnke (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører på området ikke kan være til stede, skal jeg sige nogle ganske få ting om forslaget her.

Vi er meget enige i tanker om, at EU skal bestemme så lidt som overhovedet muligt, og vi er også af den opfattelse i Fremskridtspartiet, at det altid skal være sådan, at EU's regler indrettes på en sådan måde, at vi i Danmark altid kan gå videre, at vi altid kan gøre mere, at vi altid kan gøre en ekstra indsats i den retning, der ellers er udstukket. Og vi synes, det er utroligt vigtigt, at det bliver præciseret igen og igen.

Når vi taler om at udsætte genmanipulerede afgrøder af den ene eller anden art, så synes jeg også, man skal være opmærksom på, at vi selvfølgelig skal være meget forsigtige med, hvad vi gør. Det er utroligt vigtigt, når vi begynder at manipulere med naturen, at vi så er meget forsigtige med, hvad vi gør. Men så længe genmanipulationen udelukkende går i retning af, at man springer nogle led over i forhold til, hvis man skulle have gjort det mere fysisk og have ventet den tid, det ville tage med at udvælge specielle sorter, lade dem sætte frø og igen udvikle på dem osv. – dér er det jo, at genmanipulationen kan springe nogle led over – så er

det egentlig ikke så slemt. Det er ikke det, der er det slemme i det.

Men når vi ser på at udsætte forskellige genmanipulerede afgrøder, synes jeg også, det er vigtigt, at man holder sig for øje, at hvis man på den måde kunne lave nogle afgrøder, som er langt stærkere og mere modstandsdygtige over for forskellige former for insektangreb, svampeangreb og lign., og man på den måde kan formindske brugen eller måske helt undgå at bruge gift, pesticider og lign. til at sprøjte med, så synes jeg, vi har vundet noget.

Og derfor så synes jeg, man skal fortsætte den forskning, man er i gang med. Jeg synes, man skal bestræbe sig på, at vi får nogle gode og stærke afgrøder, som kan holde sig, og som er så modstandsdygtige over for forskellige ting, at vi ikke behøver at sprøjte så meget. Se, så har vi gjort noget for miljøet.

Den udvikling synes vi skal fortsætte. Men det er klart, at hver eneste gang man overvejer at lave et eller andet, hver eneste gang man overvejer at gribe ind i naturens orden, så skal det overvejes meget grundigt, inden man gør yderligere.

Men jeg skal altså hilse og sige fra Fremskridtspartiets ordfører, at som forslaget foreligger i øjeblikket, kan vi ikke støtte det, men vi er selvfølgelig klar til at diskutere videre under udvalgsbehandlingen, og vi er også klar til at lade os overbevise om, at i hvert fald dele af forslaget her kan bruges.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg skal takke for den ret venlige modtagelse af forslaget – eller, som ministeren udtrykte det, den venlige afvisning.

Vi har ment, at det var væsentligt i rimelig god tid at få en debat om den danske forhandlingslinje ved revisionen af udsætningsdirektivet.

Og jeg vil gerne starte med den ende af det og sige, at jeg synes, der er lidt af et problem i regeringspartiernes afvisning, ikke så meget i argumentationen, men i det forhold, at man synes, at her er der en risiko for, at man, hvis Folketinget fastlægger en linje i god tid, får et for stramt mandat, som den radikale ordfører udtrykte det.

Se, der er jo ikke tale om, at vi lægger op til at udstyre regeringen med et mandat, der siger, at medmindre man opnår nogle ganske bestemte forhandlingsresultater, så kan man ikke støtte forslaget. Vi siger bare, at vi gerne vil fastlægge

nogle generelle, overordnede rammer, som regeringen skal arbejde efter, og så er det klart, at der undervejs, når vi ser Kommissionens forslag, når vi ser, hvordan forhandlingsituationen udvikler sig, vil skulle tages stilling til, hvordan man reagerer rent forhandlingsmæssigt. Så jeg synes altså ikke, at argumentationen om, at man her binder regeringen og dermed forhindrer en fornuftig forhandling, holder i det konkrete tilfælde.

Jeg tror i virkeligheden, at der måske mere er tale om, at regeringspartierne og regeringen som sådan stadig væk har det bedst med selv at fastlægge sin forhandlingslinje uden om Folketinget i EU-sager, og at man ikke endnu er blevet så moderne i sit syn på EU, at man er i stand til at få etableret et fornuftigt samarbejde mellem parlament og regering om at fastlægge en forhandlingslinje.

Men det må vi jo så arbejde på at få regeringen øvet lidt i, sådan at man på et tidspunkt bliver en lille smule moderne omkring vores forhold til EU. Jeg tror faktisk også, det ville gavne forholdet til EU, at man øvede sig lidt i at få nogle rimelige beslutningsgange. Sagen er nemlig den, at vi kommer alt for sent ind i beslutningerne fra Folketingets side.

Så må jeg sige om ministerens gennemgang af de enkelte sager, at jeg nok synes, der var en lidt overordnet tilslutning til nogle af principperne, men ikke nogen særlig præcis og konkret stillingtagen, og der er nogle enkelte ting, hvor jeg godt vil bede ministeren om at være mere præcis. For det første behovsvurderingen: Mener regeringen, der er grund til at indføre en behovsvurdering i udsætningsdirektivet, vil man arbejde for det – ja eller nej? Hvad synes regeringen om retsgrundlaget, artikel 100 eller 130 – er det den ene eller den anden, der er den rigtige? Er der brug for at forbedre offentlighedens mulighed for inddragelse i sagerne – ja eller nej og i givet fald hvordan? Og endelig: Hvad er det, man præcis ønsker at gøre vedrørende de langsigtede miljøvirkninger – er vi f.eks. enige om, at de langsigtede konsekvenser med hensyn til sprøjtemiddelforbrug bør kunne indgå i den egentlige godkendelse af et produkt? De ting kunne jeg godt tænke mig at få afklaret fra ministerens side.

Så skal jeg sige tak til hr. Martin Gleerup. Jeg synes igen, der var tale om, at kommentarerne til de enkelte punkter var lidt abstrakte, men jeg fornemmede, at der var tilslutning til hoved-

principperne, og det er jeg selvfølgelig tilfreds med.

Jeg er ked af, hvis hr. Vibjerg synes, forslaget er for teknisk, men også glad for, at det ikke vil forhindre et seriøst arbejde med det. Jeg er i hvert fald glad for, at vi er enige om, at gruppe 10-procedurerne – det gælder i øvrigt bredt – bør laves om, så den fuldstændig absurde situation, der i øjeblikket er tale om, ikke opstår igen.

Hr. Vibjerg og andre ordførere var inde på, at formuleringen om behovsvurderingen trænger til en konkretisering, og det er jeg helt enig i. Det er et meget svært område at have med at gøre. Man kan sige, at grundprincippet burde være, at valgte parlamentariske forsamlinger som en demokratisk selvfølge til enhver tid kan sige ja eller nej til en teknologi ud fra en vurdering af fordele i forhold til risici. Det, der gør sagen kompliceret, er imidlertid, at vi har en lang række frihandelsaftaler – det indre marked, WTO osv. – som nødvendiggør, at der er nogle regler for, efter hvilke kriterier de forskellige instanser kan sige ja eller nej til nye varer og teknologier og opstille forskellige betingelser for samhandel. Det er i virkeligheden her, vanskelighederne ligger, og det synes jeg må være en udfordring til alle, der erkender, at frihandel er en realitet.

Nu handler det altså om, under hvilke regler frihandelen skal udfolde sig, og der er et behov for, at vi diskuterer, hvordan man på demokratisk vis i Danmark, i EU eller i WTO for hele verdens vedkommende kan opstille nogle kriterier, som sikrer, at der ikke kommer en diskrimination via sådanne regler, men at der på den anden side stadig gives en demokratisk, legitim ret til at opstille forskellige krav til, hvordan nye teknologier skal anvendes. Det er en spændende og nødvendig diskussion, og jeg synes, man f.eks. kunne henvise til den beslutning, EU har taget om brug af hormoner i kødproduktionen. Det er jo dybest set en vurdering, der siger, at det har vi ikke brug for, det bryder vi os ikke om. Det er ikke en sundhedsmæssig vurdering i første instans, så her er der altså et eksempel på, at man godt har kunnet gøre det.

Hvis vi undervejs, f.eks. i forbindelse med forslaget her, kunne få en yderligere debat, der gjorde os alle sammen klogere og kunne bringe os et stykke i retning af en afklaring af, hvordan sådan nogle ting kan gøres, synes jeg, det ville være en god ting. Jeg skal her gøre opmærksom på, at man i Norge har indføjet en bestemmelse

i den gældende lovgivning, der siger, at der faktisk skal være tale om samfundsmæssig nytteværdi, og at den nye teknologi – i dette tilfælde gensplejsning – skal lægge op til og fremme en bæredygtig udvikling, så man kan altså godt skrive det ind i loven. Spørgsmålet er så, hvor langt Norge er kommet i sit konkrete arbejde med, hvordan det skal fortolkes.

Hr. Langkilde havde også nogle bemærkninger om behovsvurdering, og det mindede ham om tilstanden i et land, der ikke længere eksisterer. Jeg følte mig ikke særlig ramt og skal ikke returnere nogen som helst ting om, hvilke partier der har hvilke historiske traditioner – selv om jeg godt kunne føle mig fristet til at gøre det – men blot sige, at jeg tror, hr. Langkilde med fordel kunne indgå i en debat om udvikling af et behovskriterium.

De langsigtede hensyn er lidt diffuse, siger hr. Langkilde, og det er sådan set rigtigt nok. Et eksempel kunne f.eks. være, hvordan sprøjtemiddelforbruget på lang sigt påvirker biodiversiteten, og hvis der er konkrete forslag fra Det Konservative Folkeparti til, hvordan det kan konkretiseres, synes jeg, det lyder spændende.

Så var både hr. Langkilde og hr. Bent Hindrup Andersen inde på spørgsmålet om mærkning, og jeg skal helt kontant svare på hr. Bent Hindrup Andersens spørgsmål og sige: Ja, vi ønsker også, at kødet skal mærkes. Vi synes selvfølgelig, det er helt oplagt, at forbrugerne skal have ret til at vide, efter hvilke metoder de varer, de køber, er produceret, herunder om grise, køer og kyllinger har spist gensplejset foder eller ej. Først i det øjeblik, der eksisterer en sådan mulighed, er der chance for, at befolkningen får tillid til, hvordan systemet fungerer, og dermed mulighed for at se, at gensplejsning kan bruges til nogle af de fornuftige formål, der kunne være tale om.

Hr. Bent Hindrup Andersen spurgte også med hensyn til behovsvurdering, om det betød, at SF ville sige nej til alle former. Der ligger i det, at vi faktisk har den opfattelse, at der er nogle spændende perspektiver i gensplejsningsteknikken. Vi tør i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt afvise, at gensplejsningsteknikken rent faktisk kan bruges til nogle gode og nyttige samfundsmæssige formål, f.eks., som nogle ordførere har været inde på, til at udvikle nogle planter, der er mere modstandsdygtige over for sygdomme og tørke, og som derfor kunne blive til nytte.

Problemet er bare, at det ikke er her, man hidtil har sat udviklingsressourcerne ind. Det har ikke været de samfundsmæssige nyttebetragtninger, der har styret udviklingen af gensplejsningsteknikken. Det har været kommercielle hensyn, og derfor har vi fået en udvikling, hvor man har forsket i og udviklet planter, der kan modstå sprøjtemidler, og man har markedsført produkterne på en måde, som befolkningen med al ret føler som et overgreb. Man har så at sige fået presset produkterne ned i halsen som forbruger, og derfor er der en voldsom modstand, som er helt forståelig, helt rigtig og helt legitim. Hvis vi skal udnytte de positive muligheder, der kunne tænkes at ligge i gensplejsningsteknikken, er det helt afgørende, at vi får skabt en tillid hos forbrugerne til, at der er fuld åbenhed og gennemsigtighed, og at der er mulighed for at vurdere, hvad der er et godt, ordentligt og samfundsmæssigt nyttigt formål, og hvad der ikke er det.

Endelig skal jeg sige til hr. Tom Behnke, at hermed har jeg også svaret på hans indvendinger, for vi er enige om, at der kunne være perspektiver i det. Jeg fik ikke helt fat i, hvorfor Fremskridtspartiet ikke kunne støtte det konkrete forslag, men det bliver der nok også mulighed for at afklare.

Opsummerende: Tak for de positive bemærkninger. Jeg håber, de fører til, at vi i hvert fald – når Kommissionens forslag foreligger nu om kort tid – på et meget tidligt tidspunkt i processen kan fastlægge et forhandlingsmandat, som ikke binder regeringen, men udstikker nogle sigtelinjer for, hvordan Danmark ønsker at præge debatten. Jeg tror faktisk, det ville styrke regeringens forhandlingsposition, hvis den kan henvise til et bredt flertal i Folketinget uden dermed at have lagt sig fast på at stemme for eller imod, når de endelige forhandlingsresultater foreligger, og jeg håber altså, at regeringen på det tidspunkt har fået et lidt mere moderne syn på samarbejdet med Folketinget med hensyn til at præge udviklingen i EU, også når det gælder gensplejsning.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Med hensyn til det allersidste vil jeg gerne støtte hr. Jørn Jespersen. Jeg forstår altså heller ikke, at regeringen ikke kan lægge tingene frem, så vi kan få en åben debat om så vigtigt et mandat, inden der skal forhandles, og så vi herin-

defra kan fastlægge nogle retningslinjer. Det forstår jeg ikke rigtig.

Så vil jeg gerne sige om mærkningen, at jeg hørte hr. Jørn Jespersen sige, at det er en forudsætning, at kødet også er med, så der kan blive et reelt valg. Det er vi helt enige om, men nu er situationen sådan, at det under alle omstændigheder har lange udsigter, hvis det overhovedet får nogen gang på Jorden i EU. Der er jo ingen andre i hele EU, der ønsker at mærke kødet, som udgør den helt store part af de gensplejsede produkter.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Jørn Jespersen: Ville det så ikke være fornuftigt nok at lave det, som vi har foreslået tidligere, og som vi nu foreslår igen – at der indføres en positiv mærkning, forstået på den måde, at man kan mærke de gensplejningsfri produkter hele vejen igennem, ligesom man kan med de økologiske? Det kan vi godt gøre efter EU-reglerne, der er ingen problemer i det, og så har forbrugeren et reelt valg allerede fra den dag, mærket er indført.

Det næste er med hensyn til behovene, og her vil jeg sige til hr. Jørn Jespersen, at i den økologiske drift er der ingen behov for gensplejsede produkter. Vi har også besluttet enstemmigt her i Folketinget, at økologien skal holdes fri for gensplejsning, så derfor så forstår ikke hr. Jørn Jespersens holdning. SF har i hvert fald også ved flere lejligheder sagt, at der skal laves en total økologisk omlægning, og så kan jeg ikke se, hvordan der kan blive plads til den gensplejsning, som hr. Jørn Jespersen trods alt gerne vil have mulighed for at lave.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Hr. Bent Hindrup Andersen spørger mig om to ting og først om mærkningen: Ville det ikke være fornuftigt at indføre den omvendte mærkning, så forbrugerne kunne se, at der var tale om et gensplejningsfrit produkt? Det har jeg tidligere svaret på: Jo, det kunne godt tænkes, vi bliver nødt til det. Jeg synes bare ikke, at det er den bedste løsning. Jeg synes, den bedste løsning ville være, at forbrugere af alle varer altid ved alt om den vare, de køber, og derfor foretrækker jeg, at hvis der er brugt gensplejsede planter i et produkt – også i form af foder – skal det tydeligt fremgå af mærkningen af det pågældende produkt, at der er tale om et gensplejset produkt. Hvis det ikke kan lade sig gøre af politiske grunde, er det meget nærliggende, at vi bliver nødt til at lave den næstbed-

ste løsning, og det kunne være en mærkning, der viser, at produktet er gensplejningsfrit.

Med hensyn til det andet spørgsmål, om behovet, er sagen, at man indtil i dag primært har brugt gensplejsningsteknikken til at fremavle planter, der er modstandsdygtige over for sprøjtemidler. Det mener vi dybest set er en pervers tankegang. Vi mener aldrig nogen sinde, det var blevet vedtaget, hvis vi havde haft en debat om, hvorvidt samfundet havde brug for det eller ej, og derfor er det afsindigt i den konkrete situation at holde økologien fri for gensplejsede produkter, både dem, som anvendes bevidst, og dem, som bare skyldes forurening fra andre produkter. Det er den meget afgørende indsats, som skal ydes på nuværende tidspunkt.

Men dette udelukker jo ikke, at man i en senere fase af teknologiens udvikling kunne forestille sig, at den teknik blev brugt til noget helt andet og meget mere nyttigt, og her mener jeg, hr. Bent Hindrup Andersen har et alt for pessimistisk syn på, hvad ny teknologi kan bruges til, og udelukkende beskæftiger sig med løsninger, der vedrører fortiden, og stort set udelukker fremtiden. Det ønsker vi ikke at bidrage til, og derfor er vores synspunkt: Lad os være åbne over for, hvad tingene kan bruges til. Det vil vi se på hen ad vejen, og derfor er det også helt afgørende at sige, at demokrati betyder, at de valgte parlamentarikere skal beslutte: Er dette her noget, der er nyttigt for samfundet? Ja eller nej? Det ønsker vi ikke at tage stilling til én gang for alle som hr. Bent Hindrup Andersen, der har en løsning, der også rækker ind i det næste årtusinde. Han ved bare ikke, hvad der kommer til at ske, og derfor låser han sig fast i et gammeldags syn på tingene.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Til hr. Jørn Jespersen kan jeg sige, at det, der sker, når man laver gensplejsning, er, at man skaber en så hurtig udvikling, at produkterne ikke kan nå at opbygge en sund immunitet. Det er ikke det samme, som at man ikke skal forædle, men i øvrigt skal forædlingen af både avls- og plantemateriale selvfølgelig foregå i et sådant tempo, at der kan opbygges en immunitet.

Hovedproblemet ved gensplejsningen er, at den foretager et så stort spring, at naturen overhovedet ikke kan opbygge et naturligt udstødningsforsvar. Det vil være en regel, der gælder

altid, og derfor har vi ikke brug for det redskab. Det er utrolig farligt, og i øjeblikket er det også meget farligt at begynde at bruge det, uanset om man har udviklet de vækster, fordi de skal være resistente over for forskellige plantesygdomme eller skal være resistente over for sprøjtegifte. Det er farligt at plante dem ud, fordi de spreder frø i frøbanken, og så får vi problemerne senere hen. Man kan billedlig talt sige, at vi laver hele Jorden til ét stort eksperimentarium, og det er vi imod.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Til hr. Bent Hindrup Andersen: Jeg tror ikke, der er så meget andet at sige, end at vi er noget uenige på dette punkt, og at jeg ikke ser så pessimistisk på tingenes muligheder i fremtiden, som hr. Hindrup Andersen gør. Det må jo komme an på en konkret vurdering i fremtiden, hvem af os der får ret.

Derfor skal jeg bare bruge hr. Hindrup Andersens indlæg som en lejlighed til at få sagt noget, som jeg glemte i min opsummering, nemlig tak til Det Radikale Venstre og fru Elsebeth Gerner Nielsen, som jeg synes holdt en ganske glimrende tale på alle punkter. Jeg var sådan set enig i alt, hvad der blev sagt, og synes, det var en både meget grundig, meget god og meget engageret tale. Det eneste, jeg ikke var helt enig i, var spørgsmålet om at binde regeringen med et for stramt mandat, men den misforståelse tror jeg er afklaret, så tusind tak til Det Radikale Venstre.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om at fjerne CO₂-afgifterne på erhvervslivet og de dertil hørende tilbageføringsordninger og erstatte dem med regler om fælles gennemførelse, det såkaldte joint implementation.

Af Hans Christian Schmidt (V), Niels Jørgen Langkilde (KF), Kim Behnke (FP) og Ole Donner (DF) m.fl.

(Fremsat 29/10 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Grundlaget for den danske politik på CO₂-området blev allerede fastlagt i forbindelse med Folketingets behandling af »Energi 2000« i maj 1990, hvor vi som bekendt havde en konservativt ledet regering. Målsætningen var en 20 pct.s reduktion af CO₂-emissionerne i Danmark i 2005 i forhold til niveauet i 1988, og midlerne var selvfølgelig dels en dansk indsats, dels det samarbejde, vi havde i EU. Dengang støttede et stort flertal denne målsætning, og den er senere blevet bekræftet ved flere lejligheder.

Den danske CO₂-målsætning hvilede dengang og hviler i dag på en stærk dansk vilje til at gå foran og gennemføre en CO₂-reduktion, også før vi har fået internationale juridisk bindende aftaler. Det er der tre grunde til. For det første, fordi vi ligger i top med hensyn til CO₂-udledning, for det anden fordi den danske CO₂-politik giver os et troværdigt grundlag for at presse på for internationale aftaler, og det får vi også god lejlighed til at drøfte i forbindelse med Tingets forespørgsel i næste uge, og for det tredje fordi en dansk foregangssituation styrker en dynamisk teknologi- og erhvervsudvikling og dermed giver langsigtede fordele for dansk økonomi og beskæftigelse. Jeg må minde om, at vi allerede har taget en lang række skridt, og at Danmark alligevel klarer sig godt økonomisk, hævder sig flot både internationalt og i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med, og ligger helt i top inden for f.eks. EU.

Der kan ikke være tvivl om, at alle sektorer skal bidrage til, at denne forpligtelse kan blive opfyldt. Det gælder husholdningerne, det gælder elværkerne, det gælder den offentlige sek-